

FITXA IDENTIFICATIVA

DADES DE L'ASSIGNATURA

Codi: 43208

Nom: Participació i ciutadania en els processos de pau i de desenvolupament

Cicle: Màster Universitari Oficial / Postgrau doctorat

Crèdits ECTS: 2

Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2147 - Màster Universitari en Drets Humans, Pau i Desenvolupament Sostenible	Facultat de Dret	1	Primer quadrimestre
3109 - Doct. en Sostenibilitat i Pau a l'Era Posglobal	Escola de Doctorat		Primer quadrimestre
3109 - Doct. en Sostenibilitat i Pau a l'Era Posglobal	Escola de Doctorat		Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2147 - Màster Universitari en Drets Humans, Pau i Desenvolupament Sostenible	Desenvolupament humà sostenible	OBLIGATÒRIA
3109 - Doct. en Sostenibilitat i Pau a l'Era Posglobal		
3109 - Doct. en Sostenibilitat i Pau a l'Era Posglobal		

COORDINACIÓ

FERNANDEZ RUIZ-GALVEZ MARIA ENCARNACION

RESUM

La noció de ciutadania, que té una llarga història en la tradició política occidental i ocupa un lloc central en el marc de la Filosofia política contemporània, és un concepte polisèmic dels múltiples significats no són recíprocament heterogèneos sinó que guarden entre si una relació d'analogia.

El objectiu d'aquesta assignatura és doble: Donar a conèixer a les/os estudiantes l'evolució i la complexitat de la noció de ciutadania i reflexionar sobre la seva virtualitat per contribuir a la regeneració democràtica tan necessària en els nostres dies.

En la primera part de l'assignatura es analitza el concepte de ciutadania, els seus orígens i evolució, examinant la pluralitat de vessants relacionades amb la pertinença, la identitat, la participació, la

protección jurídica, los derechos y la justicia social y subrayando la interconexión e interdependencia recíprocas entre ellas.

En la segunda parte bajo el rótulo "Bases para una democracia cívica" se aborda el problema de la necesidad de regeneración de la democracia desde la perspectiva de la renovación y reactivación de la conciencia ciudadana, profundizando en la cohesión social, la participación ciudadana, la inclusión y las virtudes cívicas como condiciones ineludibles de cualquier intento de regeneración democrática.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No se exigen.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENTATGE

-

"Ser capaç de: a) manejar les fonts d'informació bibliogràfica i dels mass-mitja i saber fer ús de les ferramentes necessàries per a la implementació pràctica dels objectius generals del Màster; b) aprendre a seleccionar la informació valuosa i a realitzar una reflexió crítica sobre la informació rebuda; i, c) adquirir la terminologia específica i el maneig d'idiomes en els camps especialitzats sobre els quals versa el màster. Algunes matèries poden ser impartides en altres idiomes (anglès, italià, francès...) per professionals d'institucions internacionals y/o per professors estrangers.

Análisis de la necesidad y, al mismo tiempo, de la insuficiencia del crecimiento económico, por sí solo, para la consecución de condiciones de vida dignas.

Desenvolupar la capacitat per a la reflexió, el raonament i l'argumentació sobre els instruments econòmics a través dels quals es pot implementar el desenvolupament humà sostenible.

Desenvolupar les habilitats socials per a facilitar la resolució de conflictes, a través de processos de diàleg i la busca conjunta de solucions justes als problemes socials.

Profundización de la interdependencia entre los procesos de paz y desarrollo y el respeto a los derechos de participación de las comunidades implicadas y, en particular, de los sectores tradicionalmente excluidos: mujeres, minorías étnicas.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Ciutadania. Concepto y evolución

1. Orígenes de la noción de ciudadanía.
2. La ciudadanía como pertenencia. Hacia una identidad integradora.
3. Ciudadanía y participación.
4. Ciudadanía y protección jurídica.
5. Ciudadanía, derechos y Estado nacional.
6. Justicia y ciudadanía: la ciudadanía social.

2. Cohesión social vs individualismo y comunidades cerradas

1. Crisis de la integración política
2. Identidad personal y pertenencias múltiples
3. Hacia una solidaridad abierta e inclusiva

3. Participación ciudadana

1. Pluralismo político no relativista
2. Ciudadanía reflexiva y crítica
3. Cauces institucionales para la participación

4. Inclusión y derechos sociales

1. Crisis del Estado del bienestar
2. El futuro del Estado social

5. Ética y democracia

1. La corrupción y el fraude como privatización de lo público
2. Razón práctica y virtudes ciudadanas

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	20,00
Total hores	20,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	2,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	0,00
Preparació de classes	14,00
Preparació d'activitats d'avaluació	20,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	36,00

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia de la assignatura combinarà el mètode tradicional de explicacions teòriques del professor con la participació activa de las/los estudiantes.

Asimismo se desarrollarán clases prácticas que adoptarán la forma de seminarios sobre algunas de las materias incluidas en el programa.

AVALUACIÓ

El sistema de evaluación será de evaluación continuada.

Se valorará la preparación previa de las clases, asistencia y participación activa, fundada y razonada en ellas. Se valorará en particular la participación en las clases prácticas.

BIBLIOGRAFIA

- ARENDT, H., Crisis de la República, Taurus, Madrid, 1973.
- ARISTOTELES, La política (Manuel Jiménez de Parga y Fernando Vallespín, eds.), Biblioteca Nueva, Madrid, 2008.
- CONSTANT, B., De la libertad de los antiguos comparada con la de los modernos, en Escritos políticos, CEC, Madrid, 1989.
- CORTINA, Adela, Ciudadanos del mundo. Hacia una teoría de la ciudadanía, Alianza Editorial, Madrid, 2005 (2ª ed., 4ª reimpresión).
- CORTINA, A., Por una ética del consumo. La ciudadanía del consumidor en un mundo global, Taurus, Madrid, 2002.

- FERNÁNDEZ, Encarnación, ¿Estados fallidos o Estados en crisis?, Comares, Granada, 2009.
- LLANO, A., Humanismo cívico, Ariel, Barcelona, 1999.
- MARSHALL, T. H., Ciudadanía y clase social, Alianza, Madrid, 1998. Texto original Citizenship and Social Class (1949).
- RAZ, J., The Morality of Freedom, Clarendon Press, Oxford, 2009.
- RUIZ MIGUEL, A., Ciudadanía y derechos, Estudios en Homenaje al profesor Gregorio Peces-Barba, V.III, 2008.
- TONUCCI, F., Con ojos de niño, Barcanova, Barcelona, 1991.
- TONUCCI, F., La ciudad de los niños: Un modo nuevo de pensar la ciudad, Fundación Germán Sánchez Ruipérez, Madrid, 1997.
- CAMPS, V., Virtudes públicas, Espasa Calpe, Madrid, 1990.
- STUART MILL, J., Del gobierno representativo, Tecnos, Madrid, 2000 (3ª ed.).